

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2025 m. rugpjūčio 19 d.
(OR. en)

12163/25

COH 162
FIN 981
ECOFIN 1096
SOC 572

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. rugpjūčio 12 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 441 final
Dalykas:	KOMISIJS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI 2019–2020 Europos Sąjungos Solidarumo fondo metinė ataskaita

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 441 final.

Pridedama: COM(2025) 441 final

Briuselis, 2025 07 30
COM(2025) 441 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

2019–2020 Europos Sąjungos Solidarumo fondo metinė ataskaita

TURINYS

Įvadas	2
2019 ir 2020 m. gautos paraiškos.....	3
➤ 2019 m.....	3
➤ 2020 m.....	5
Finansavimas	11
Paramos teikimo pabaiga	12
➤ Paramos teikimo pabaiga 2020 m.....	13
Išvados	13

IVADAS

2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiančio Europos Sąjungos solidarumo fondą¹, (toliau – Reglamentas) 12 straipsnyje nustatyta, kad Komisija turi pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie praėjusių metų Fondo veiklą. Šioje ataskaitoje apžvelgiama ES solidarumo fondo (toliau – ESSF) veikla 2019 ir 2020 m. Be to, joje apibendrinamos 2019 ir 2020 m. gautos paraiškos, taip pat atvejai, kai ataskaitiniu laikotarpiu buvo baigta teikti Fondo parama. Komisija visas paraiškas įvertino pagal Reglamente nustatytus kriterijus.

2019 m. Komisija gavo **keturias naujas paraiškas** dėl ESSF finansinės paramos: iš Graikijos (dėl ekstremalių oro sąlygų), Ispanijos (dėl ekstremalių oro sąlygų), Austrijos (dėl potvynių) ir Portugalijos (dėl ekstremalių oro sąlygų). Trys iš šių paraiškų susijusios su regioninėmis gaivalinėmis nelaimėmis, o viena – su gaivaline nelaime kaimyninėje šalyje.

Graikijai, Ispanijai ir Portugalijai per kelias savaites nuo paraiškų pateikimo buvo išmokėtas iš viso 69,5 mln. EUR avansas.

2020 m. Komisija gavo **31 naują paraišką** dėl ESSF finansinės paramos, iš kurių **devynios paraiškos** buvo susijusios su gaivalinėmis nelaimėmis, o 22 paraiškos – su didelio masto ekstremaliosiomis visuomenės sveikatos situacijomis.

Devynias paraiškas, susijusias su gaivalinėmis nelaimėmis, pateikė šios šalys: Graikija (dėl potvynio Eubojoje, ciklono „Ianos“), Ispanija (dėl audros „Gloria“), Prancūzija (dėl audros „Alex“), Kroatija (dėl žemės drebėjimo Zagrebe), Italija (dėl ekstremalių oro sąlygų, audros „Alex“), Austrija (dėl ekstremalių oro sąlygų) ir Lenkija (dėl potvynio).

Ispanijos paraiška dėl 2020 m. audros „Gloria“ ir Italijos paraiška dėl 2020 m. spalio mėn. audros „Alex“ buvo atmestos, nes neatitiko Reglamente nustatytų kriterijų.

Iš sėkmingai pateiktų paraiškų dvi paraiškos susijusios su didelėmis gaivalinėmis nelaimėmis, keturios – su regioninėmis gaivalinėmis nelaimėmis, o viena – su gaivaline nelaime kaimyninėje šalyje.

2020 m. kovo 30 d. iš dalies pakeitus Reglamentą, Komisija gavo **22 paraiškas** dėl ESSF finansinės paramos, susijusias su COVID-19 pandemija, t. y. iš Airijos, Albanijos, Austrijos, Belgijos, Čekijos, Estijos, Graikijos, Ispanijos, Italijos, Juodkalnijos, Kroatijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Liuksemburgo, Portugalijos, Prancūzijos, Rumunijos, Serbijos, Slovėnijos, Vengrijos ir Vokietijos.

Lenkijos ir Slovėnijos paraiškos buvo atmestos, nes neatitiko Reglamente nustatytų kriterijų.

Airija, Albanija, Graikija, Ispanija, Juodkalnija, Kroatija, Portugalija, Vengrija ir Vokietija paprašė išmokėti avansą, kurio bendra suma siekė 132,7 mln. EUR. Iki 2020 m. pabaigos Komisija septynioms valstybėms narėms (Vokietijai, Airijai, Graikijai, Ispanijai, Kroatijai, Vengrijai ir Portugalijai) išmokėjo avansus. Albanijai ir Juodkalnijai avansai negalėjo būti išmokėti, nes jos nėra valstybės narės. Be to, 2021 m. kovo mėn. Komisija pasiūlė Europos Parlamentui ir Tarybai mobilizuoti 397,45 mln. EUR sumą, kad būtų išmokėtas likutis

¹ 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantis Europos Sąjungos solidarumo fondą, (OL L 311, 2002 11 14, p. 3) su pakeitimais, padarytais 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 661/2014 (OL L 189, 2014 6 27, p. 143) ir 2020 m. kovo 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/461 (OL L 99, 2020 3 31, p. 9).

valstybėms narėms (kurioms buvo išmokėti avansai) ir visa paramos suma Albanijai ir Juodkalnijai (kurioms avansai nebuvo išmokėti).

I priede nurodytos didelės gaivalinės nelaimės padarytos žalos ribinės vertės, taikytos 2019 ir 2020 m. mobilizuojant ESSF lėšas. II priede apžvelgiamos 2019 ir 2020 m. patvirtintos paraiškos, įskaitant susijusią finansinę informaciją.

2019 IR 2020 M. GAUTOS PARAIŠKOS

➤ 2019 M.

2019 m. Komisija gavo keturias naujas paraiškas dėl ESSF finansinės paramos. Jos visos Komisijai pateiktos laikantis teisinio termino – „ne vėliau kaip per dvylika savaičių po pirmosios <...> padarytos žalos“ (Reglamento 4 straipsnio 1 dalis). Trys paraiškos susijusios su regioninėmis gaivalinėmis nelaimėmis, o viena grindžiama nuostata dėl gaivalinių nelaimių kaimyninėse šalyse. Komisija priėmė įgyvendinimo sprendimus, kuriais 2019 ir 2020 m. pagal visas keturias paraiškas skirta ESSF finansinė parama.

AUSTRIJA. Potvyniai

2018 m. spalio mėn. pietvakarinės Austrijos dalys nukentėjo nuo didelio potvynio, kurį sukėlė tos pačios meteorologinės sąlygos, dėl kurių Italijoje įvyko didelė gaivalinė nelaimė. 2018 m. lapkričio 15–17 d. pietinėje Austrijos dalyje (ypač Rytų Tirolyje ir Karintijoje) iškrito labai daug kritulių, todėl susidarė didelės purvo nuošliaužos, nuogriuvos ir potvyniai. Ekstremalios oro sąlygos padarė daug žalos pagrindinei viešajai infrastruktūrai, privatiems būstams, įmonėms ir miškams.

Vėliau, 2019 m. sausio 14 d., Austrija kreipėsi dėl ESSF finansinės paramos, o 2019 m. vasario 20 d. pateiktą paraišką patikslino. Bendrą tiesioginę šios nelaimės padarytą žalą Austrijos institucijos įvertino 322 mln. EUR. Austrija neprašė išmokėti avanso.

Atsižvelgdami į 2019 m. gegužės 15 d. Komisijos pasiūlymą COM(2019) 3604, Europos Parlamentas ir Taryba 2019 m. rugsėjo 18 d. patvirtino 8 154 899 EUR dydžio ESSF paramos išmokėjimą Austrijai. 2019 m. spalio 2 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą C(2019) 7174 dėl ESSF finansinės paramos skyrimo. 8 154 899 EUR mokėjimas buvo atliktas 2019 m. spalio 28 d.

GRAIKIJA. Ekstremalios oro sąlygos

2019 m. vasario 23–26 d. Kretoje, ypač vakarinėje šios salos dalyje, kilo audra su itin smarkiomis liūtimis. Prasidėjus potvyniams ir susidarius nuošliaužoms žuvo žmonės ir buvo baisiai nuniokota vietos infrastruktūra, visų pirma keliai. Didelė žala padaryta ekonomikai (daugiausia žemės ūkio sektoriui). 2019 m. gegužės 15 d. Graikija pateikė paraišką dėl ESSF finansinės paramos.

Bendrą tiesioginę žalą Graikija įvertino 182,1 mln. EUR. Kretai padaryta žala sudaro 2,1 proc. Kretos (atitinkamo NUTS² 2 lygmens regiono) BVP, taigi viršija 129,8 mln. EUR

² Bendras teritorinių statistinių vienetų klasifikatorius.

ribinę vertę, nustatytą remiantis Reglamento 2 straipsnio 3 dalimi. Savo paraiškoje Graikija paprašė išmokėti avansą.

2019 m. liepos 19 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą C(2019) 5514, kuriuo iš numatytos Fondo finansinės paramos skiriamas 455 252 EUR avansas, ir vėliau, 2019 m. rugpjūčio 27 d., tą avansą išmokėjo Graikijai.

Atsižvelgdami į 2019 m. spalio 18 d. Komisijos pasiūlymą COM(2019) 496, Europos Parlamentas ir Taryba patvirtino 4 552 517 EUR dydžio ESSF paramos išmokėjimą Graikijai. 2020 m. sausio 30 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą C(2020) 449 dėl ESSF finansinės paramos skyrimo. 4 097 266 EUR likutis buvo išmokėtas 2020 m. vasario 19 d.

PORTUGALIJA. Ekstremalios oro sąlygos

Uraganas „Lorenzo“ buvo penktos kategorijos Atlanto atogrąžų ciklonas – labiausiai į rytus nutolęs ir arčiausiai Europos kada nors užregistruotas atogrąžų ciklonas. Sparčiai sustiprėjęs, jis 2019 m. spalio 2 d. praslinko per Azorų salas (Portugalija), pridarydamas žalos viešajai ir privačiai infrastruktūrai ir smarkiai sutrikdydamas kasdienį žmonių gyvenimą ir įmonių bei institucijų veiklą. Spalio 3 d. regioninė vyriausybė paskelbė energetikos krizę, kad būtų užtikrintas bazinis energijos tiekimas. Spalio 17 d. ji dėl uragano padarytos žalos Azorų autonominio regiono teritorijoje paskelbė viešosios katastrofos padėtį.

2019 m. lapkričio mėn. Komisija gavo paraišką dėl ESSF finansinės paramos, susijusią su uragano „Lorenzo“ sukelta nelaimė. Bendrą tiesioginę šios nelaimės padarytą žalą Portugalijos institucijos įvertino 328,5 mln. EUR.

Remdamasi pagal Reglamento 4 straipsnį atliktu vertinimu, Komisija padarė išvadą, kad ESSF finansinės paramos (kurios apskaičiuotas dydis siekė 8 212 697 EUR) suteikimo sąlygos įvykdytos.

2019 m. gruodžio 11 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą C(2019) 9067 dėl 10 proc. dydžio (821 270 EUR) avanso skyrimo ir jis buvo išmokėtas 2019 m. gruodžio 23 d.

Atsižvelgdami į 2020 m. balandžio 30 d. Komisijos pasiūlymą COM(2020) 200, Europos Parlamentas ir Taryba patvirtino 8 212 697 EUR dydžio ESSF paramos išmokėjimą Portugalijai. 2020 m. liepos 7 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą C(2020) 4713 dėl 8 212 697 EUR dydžio Fondo finansinės paramos skyrimo. 7 391 427 EUR likutis buvo išmokėtas 2020 m. liepos 22 d.

ISPANIJA. Ekstremalios oro sąlygos

Nuo 2019 m. rugsėjo 9 d. pietrytinėje Iberijos pusiasalio dalyje susiformavo retas meteorologinis reiškiny, apibūdinamas kaip izoliuotas žemas slėgis dideliame aukštyje (isp. *depresión aislada en niveles altos*, DANA). Šis reiškiny, kuriam būdingos itin smarkios liūtys ir jų sukeltami potvyniai, įsismarkavo 2019 m. rugsėjo 12–16 d. ir nuo jo labai nukentėjo didelės Valensijos, Mursijos, Kastilijos-La Mančos ir Andalūzijos regionų teritorijos.

Paskui Ispanija 2019 m. lapkričio 28 d., per 12-os savaitės nuo pirmosios žalos atsiradimo terminą, pateikė paraišką dėl ESSF finansinės paramos. Bendrą tiesioginę šios nelaimės padarytą žalą Ispanijos institucijos įvertino 2,3 mlrd. EUR.

Remdamasi atliktu vertinimu, Komisija padarė išvadą, kad ESSF finansinės paramos (kurios apskaičiuotas dydis siekė 56 743 358 EUR) suteikimo sąlygos įvykdytos.

2020 m. vasario 13 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą C(2020) 905 dėl 5 674 336 EUR avanso skyrimo ir jis Ispanijai buvo išmokėtas 2020 m. kovo 6 d.

Atsižvelgdami į 2020 m. balandžio 30 d. Komisijos pasiūlymą COM(2020) 200, Europos Parlamentas ir Taryba patvirtino 56 743 358 EUR dydžio ESSF paramos išmokėjimą Ispanijai. Remiantis Įgyvendinimo sprendimu C(2020) 7541, 51 069 022 EUR likutis buvo išmokėtas 2020 m. lapkričio 19 d.

➤ **2020 M.**

2020 m. Komisija gavo devynias naujas paraiškas dėl ESSF finansinės paramos, susijusias su gaivalinėmis nelaimėmis. Visos šios paraiškos Komisijai pateiktos laikantis teisinio termino – „ne vėliau kaip per dvylika savaičių po pirmosios <...> padarytos žalos“ (Reglamento 4 straipsnio 1 dalis). Iš sėkmingai pateiktų paraiškų dvi paraiškos susijusios su didelėmis gaivalinėmis nelaimėmis, keturios – su regioninėmis gaivalinėmis nelaimėmis, o viena paraiška grindžiama nuostata dėl gaivalinių nelaimių kaimyninėse šalyse. Komisija priėmė įgyvendinimo sprendimus, kuriais 2020 ir 2021 m. pagal septynias sėkmingai pateiktas paraiškas skirta ESSF finansinė parama.

ITALIJA. Ekstremalios oro sąlygos

2019 m. spalio ir lapkričio mėn. Italijoje susiklostė ekstremalios oro sąlygos. Dėl stichijos prasidėjo potvyniai ir susidarė nuošliaužos, taip pat pakilo vandens lygis Venecijoje. Labiausiai nukentėjo Veneto regionas, kuriame potvynio vanduo pasiekė antrą aukščiausią kada nors mieste užregistruotą lygį virš jūros lygio nuo 1966 m. lapkričio 4 d. užregistruoto aukščiausio lygio, o kartu pūtė 110 km/val. vėjas. Potvyniai pridarė didžiulės žalos privatiems ir viešiesiems pastatams, be kita ko, esantiems kultūros paveldo vietovėse. Nukentėjo daugybė neįkainojamos vertės bažnyčių, muziejų ir rūmų. Šimtus žmonių teko evakuoti iš namų, didelių nuostolių patyrė žemės ūkis ir ekonomika. Bendrą tiesioginę šios nelaimės padarytą žalą Italijos institucijos įvertino 5,62 mlrd. EUR.

2020 m. sausio mėn. Italija pateikė paraišką dėl Fondo paramos. Paraiška laikoma susijusia su didele gaivaline nelaime, kaip apibrėžta Reglamento 2 straipsnio 2 dalyje. Italija neprašė išmokėti avanso.

Atsižvelgdami į 2020 m. balandžio 30 d. Komisijos pasiūlymą COM(2020) 200, Europos Parlamentas ir Taryba patvirtino 211 707 982 EUR dydžio ESSF paramos išmokėjimą Italijai. 2020 m. rugsėjo 9 d. buvo priimtas Komisijos įgyvendinimo sprendimas C(2020) 6272 dėl finansinės paramos skyrimo, o visos lėšos išmokėtos 2020 m. spalio 6 d.

AUSTRIJA. Ekstremalios oro sąlygos

2019 m. lapkričio mėn. pietvakarinėse Austrijos dalyse prasidėjo dideli potvyniai. Šiuos reiškinius sukėlė tos pačios meteorologinės sąlygos, dėl kurių Italijoje kilo didelė nelaimė. Ekstremalios oro sąlygos padarė daug žalos pagrindinei viešajai infrastruktūrai, privatiems būstams, įmonėms ir miškams. Bendrą tiesioginę šios nelaimės padarytą žalą Austrijos institucijos įvertino 87 mln. EUR.

2020 m. sausio mėn. Austrija pateikė paraišką dėl Fondo paramos. Paraiška laikoma susijusia su gaivaline nelaime kaimyninėje šalyje, kaip apibrėžta Reglamento 2 straipsnio 1 dalies a

punkte. Austrija neprašė išmokėti avanso. Komisija apskaičiavo, kad iš ESSF turi būti skirta 2 329 777 EUR dydžio finansinė parama.

Atsižvelgdami į 2020 m. balandžio 30 d. Komisijos pasiūlymą COM(2020) 200, Europos Parlamentas ir Taryba patvirtino 2 329 777 EUR dydžio ESSF paramos išmokėjimą Austrijai. 2020 m. liepos 23 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą C(2020) 5142 dėl ESSF finansinės paramos skyrimo. 2 329 777 EUR mokėjimas buvo atliktas 2020 m. rugpjūčio 10 d.

KROATIJA. Žemės drebėjimas Zagrebe

2020 m. kovo mėn. Kroatijoje kilo keletas pražūtingų žemės drebėjimų, supurčiusių Zagrebo miestą ir jo apylinkes. Pirmasis žemės drebėjimas, kurio stiprumas siekė 5,5 balo pagal Richterio skalę, buvo didžiausias žemės drebėjimas Zagrebe nuo 1880 m. Jo smūgiai buvo juntami visoje žemyninėje Kroatijos dalyje ir Slovėnijos pasienio regionuose. Iki balandžio mėn. pabaigos buvo užregistruota daugiau kaip 1 100 pakartotinių požeminių smūgių. Žemės drebėjimas Zagrebą supurtė praėjus vos keturioms dienoms po to, kai dėl COVID-19 epidemijos buvo įvestas nacionalinis karantinas, todėl žmonės pateko į ekstremaliąją situaciją. Nuo nelaimės nukentėjo ketvirtadalis Kroatijos gyventojų. Iš viso buvo sužeisti 27 žmonės, tarp jų – viena paauglė, kuri nuo patirtų sužalojimų mirė. Apgadinta dešimtys tūkstančių gyvenamųjų pastatų, viešoji infrastruktūra, reikšmingo kultūros paveldo pastatai, taip pat svarbių valstybės institucijų, pavyzdžiui, Kroatijos parlamento, buveinės. Bendra įvertinta žemės drebėjimų padaryta žala siekė daugiau kaip 11,6 mlrd. EUR.

2020 m. birželio 10 d. Kroatija pateikė paraišką dėl Fondo finansinės paramos dėl 2020 m. kovo mėn. įvykusio žemės drebėjimo. Paraiška laikoma susijusia su didele gaivaline nelaime, kaip apibrėžta Reglamento 2 straipsnio 2 dalyje, ir Kroatija paprašė išmokėti avansą.

2020 m. rugpjūčio 10 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą C(2020) 5575 dėl 88 951 877 EUR avanso skyrimo, jis Kroatijai buvo išmokėtas 2020 m. rugpjūčio 18 d.

Atsižvelgdami į 2020 m. spalio 9 d. Komisijos pasiūlymą COM(2020) 960, Europos Parlamentas ir Taryba patvirtino 683 740 523 EUR dydžio ESSF paramos išmokėjimą Kroatijai. Komisija apskaičiavo, kad iš ESSF turi būti skirta 683 740 523 EUR dydžio finansinė parama. 2020 m. gruodžio 2 d. buvo priimtas Komisijos įgyvendinimo sprendimas C(2020) 8713 dėl paramos išmokėjimo Kroatijai. 594 788 646 EUR likutis buvo išmokėtas 2020 m. gruodžio 17 d.

LENKIJA. Potvyniai

2020 m. birželio mėn. Lenkijos Palenkės, Mazovijos (įskaitant Varšuvą), Švento Kryžiaus ir Mažosios Lenkijos vaivadijas užklupo smarkios audros ir liūtys, sukėlusios potvynius. Teko evakuoti daugiau kaip 400 asmenų, o 14 000 asmenų laikinai neteko galimybės naudotis elektros energija. Buvo apgadinta 1 300 namų ir daugiau kaip 240 kelių. Daug nuostolių patyrė ir vietos žemės ūkis, nes nuo stichijos nukentėjo apie 9 000 hektarų pasėlių.

2020 m. rugpjūčio 24 d. Lenkija pateikė paraišką dėl ESSF paramos gelbėjimo ir atstatymo veiksams po 2020 m. birželio mėn. Pakarpatės vaivadijoje prasidėjusių potvynių finansuoti. Bendrą tiesioginę šios nelaimės padarytą žalą Lenkijos institucijos įvertino 282 851 202 EUR. Padaryta žala sudaro 1,56 proc. Pakarpatės vaivadijos (atitinkamo NUTS 2 lygmens regiono) BVP, taigi viršija 270 961 950 EUR ribinę vertę (1,5 proc. regiono BVP). Paraiška laikoma susijusia su regionine gaivaline nelaime, kaip apibrėžta Reglamento 2 straipsnio 3 dalyje. Lenkija neprašė išmokėti avanso.

Komisija apskaičiavo, kad iš Fondo turi būti skirta 7 071 280 EUR dydžio finansinė parama. Atsižvelgdami į 2020 m. spalio 9 d. Komisijos pasiūlymą COM(2020) 960, Europos Parlamentas ir Taryba patvirtino 7 071 280 EUR dydžio ESSF paramos išmokėjimą Lenkijai. 2020 m. gruodžio 2 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą C(2020) 8685 dėl 7 071 280 EUR dydžio ESSF finansinės paramos skyrimo ir ji buvo išmokėta 2020 m. gruodžio 17 d.

GRAIKIJA

Potvynis Eubojoje

2020 m. rugpjūčio mėn. Centrinėje Eubojoje dėl smarkios audros ir liūčių prasidėjo pražūtingi potvyniai ir susidarė nuošliaužos. Staigiai kilus smarkioms liūtims, Mesapijos ir Lilantos upių baseinuose susidarė potvyniai ir nuošliaužos. Nelaimės metu žuvo aštuoni žmonės ir teko evakuoti 3 000 namų. Audra pridarė daug žalos privatiems būstams ir vietos infrastruktūrai, be kita ko, sugriovė keturis tiltus.

2020 m. spalio 29 d. Graikija pateikė paraišką dėl Fondo finansinės paramos dėl 2020 m. rugpjūčio mėn. potvynių sukeltos nelaimės. Vėliau Graikija patikslino savo paraišką ir nurodė, kad ji susijusi su regionine nelaime, nuo kurios nukentėjo vienas NUTS 2 lygio regionas, ir bendrą tiesioginę žalą įvertino 132 mln. EUR. Todėl ši nelaimė laikoma regionine gaivaline nelaime, kaip apibrėžta Reglamento 2 straipsnio 3 dalyje. Graikija paprašė išmokėti avansą.

2021 m. kovo 2 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą C(2021) 1507 dėl 330 010 EUR avanso skyrimo ir jis Graikijai buvo išmokėtas 2021 m. kovo 17 d.

Komisija apskaičiavo, kad iš ESSF turi būti skirta 3 300 100 EUR dydžio finansinė parama. Atsižvelgdami į 2021 m. kovo 24 d. Komisijos pasiūlymą COM(2021) 201, Europos Parlamentas ir Taryba patvirtino 3 300 100 EUR dydžio ESSF paramos išmokėjimą Graikijai. 2021 m. birželio 14 d. buvo priimtas Komisijos įgyvendinimo sprendimas C(2021) 4438 dėl paramos išmokėjimo Graikijai ir 2021 m. liepos 5 d. buvo išmokėtas 2 970 090 EUR likutis.

Ciklonas „Ianos“

2020 m. rugsėjo mėn. didžiąją dalį rytinės ir pietinės Graikijos žemyninės dalies, pietines Jonijos jūros salas, Tesaliją, Vidurio Graikiją, įskaitant Euboją, Peloponesą ir šiaurines bei vakarines Kikladų salas, užklupo Viduržemio jūros ciklonas, pavadintas „Ianos“. Nelaimę sukėlė pražūtingi potvyniai ir gūsingi vėjai, taip pat dėl ciklono atneštų smarkių liūčių susidariusios nuošliaužos. Žuvo keletas žmonių, o daug vyresnio amžiaus asmenų buvo įkalinti savo namuose, nes dėl audros įgriuvo jų namų stogai. Apgadinta daug infrastruktūros, pavyzdžiui, sugriuvo tiltai, nutrūko elektros ir vandens tiekimas, o ant pagrindinių kelių prikrito uolų nuolaužų.

2020 m. gruodžio 9 d. Komisija gavo su šiuo ciklonu susijusią Graikijos paraišką dėl ESSF paramos. Graikija pateikė paraišką dėl regioninės gaivalinės nelaimės, nuo kurios nukentėjo keli NUTS 2 lygio regionai, kaip apibrėžta Reglamento 2 straipsnio 3 dalyje, ir bendrą tiesioginę žalą įvertino 863 540 756 EUR. Ji paprašė išmokėti avansą.

2021 m. kovo 2 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą C(2021) 1511 dėl 2 158 852 EUR avanso skyrimo ir jis Graikijai buvo išmokėtas 2021 m. kovo 17 d.

Komisija apskaičiavo, kad iš Fondo turi būti skirta 21 588 519 EUR dydžio finansinė parama. Atsižvelgdami į 2021 m. kovo 24 d. Komisijos pasiūlymą COM(2021) 201, Europos

Parlamentas ir Taryba patvirtino 21 588 519 EUR dydžio ESSF paramos išmokėjimą Graikijai. 2021 m. birželio 17 d. buvo priimtas Komisijos įgyvendinimo sprendimas C(2021) 4466 dėl paramos išmokėjimo Graikijai ir 2021 m. liepos 5 d. buvo išmokėtas 19 429 667 EUR likutis.

PRANCŪZIJA. Audra „Alex“

2020 m. spalio mėn. Viduržemio jūros regioną užklupo ekstratropinis ciklonas, atnešęs itin daug kritulių. Šis ekstremalus meteorologinis reiškinys sukėlė potvynius Prancūzijos Alpių slėniuose Provanso-Alpių-Žydrojo Kranto regione. Dėl smarkių liūčių susidarė nuošliaužos ir nuolaužų srautai, prasidėjo staigūs potvyniai ir erozija. Daug žalos padaryta infrastruktūros tinklams, o sugriuvus tiltams ir pagrindiniams keliams atkirsta keletas miestų. Apgriauta daugybė namų, keli asmenys dingo be žinios, o mažiausiai 15 asmenų žuvo. Pranešta, kad šis potvynis buvo didžiausias Pietų Prancūzijoje per pastaruosius 120 metų.

2020 m. gruodžio 21 d. Komisija gavo Prancūzijos paraišką dėl ESSF finansinės paramos 2020 m. spalio mėn. praūžusios audros „Alex“ padarytai žalai atlyginti. Vėliau Prancūzija patikslino, kad jos paraiška susijusi su regionine gaivaline nelaime, nuo kurios nukentėjo vienas NUTS 2 lygio regionas (Provansas-Alpės-Žydrasis Krantas / FRL0), ir bendrą tiesioginę žalą įvertino 2 373 mln. EUR. Paraiška laikoma susijusia su regionine gaivaline nelaime, kaip apibrėžta Reglamento 2 straipsnio 3 dalyje. Prancūzija paprašė išmokėti avansą.

2021 m. vasario 22 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo sprendimą C(2021) 1340 dėl 5 932 500 EUR avanso skyrimo ir jis Prancūzijai buvo išmokėtas 2021 m. kovo 11 d.

Komisija apskaičiavo, kad iš ESSF turi būti skirta 59 325 000 EUR dydžio finansinė parama. Atsižvelgdami į 2021 m. kovo 24 d. Komisijos pasiūlymą COM(2021) 201, Europos Parlamentas ir Taryba patvirtino 59 325 000 EUR dydžio ESSF paramos išmokėjimą Prancūzijai. 2021 m. birželio 28 d. buvo priimtas Komisijos įgyvendinimo sprendimas C(2021) 4868 dėl paramos išmokėjimo Prancūzijai ir 2021 m. liepos 29 d. buvo išmokėtas 53 392 500 EUR likutis.

COVID-19. Didelio masto ekstremalioji visuomenės sveikatos situacija

➤ Įvadas

2019 m. gruodžio mėn. Pasaulio sveikatos organizacijai (PSO) iš Uhano (Kinija) buvo pranešta apie nežinomos kilmės pneumonijos epidemiją. Vėliau buvo nustatyta, kad tai nauja anksčiau tarp žmonių neaptikta koronaviruso padermė – 2019 m. koronaviruso sukeliama liga (COVID-19). 2020 m. sausio 30 d. PSO dėl naujos koronaviruso epidemijos paskelbė tarptautinio masto epidemijos ekstremaliąją situaciją.

Kitomis savaitėmis, atsižvelgdamos į epidemijos plitimo greitį, valstybės narės paskelbė nacionalinę nepaprastąją padėtį ir ėmėsi svarbių priemonių, kad užkirstų kelią infekcijai ir sulaikytų jos plitimą tarp savo gyventojų. Priemonės buvo įvairios: pradedant stebėjimo ir kontrolės priemonėmis pasienyje ir baigiant medicinos darbuotojų skaičiaus didinimu. Išplitusi epidemija ir susijusios valstybių narių priimtose plitimo valdymo priemonės padarė didelį poveikį ekonomikai, nes turėjo įtakos gamybai, investicijoms, vartojimui ir darbo rinkos veikimui.

Vienas iš išskirtinių COVID-19 ypatumų buvo didžiulis su pandemija susijęs spaudimas sveikatos priežiūros sistemoms ir darbuotojams, nes daugumai dėl COVID-19 hospitalizuotų pacientų reikėjo specialios klinikinės pagalbos. Smarkiai išaugęs pacientų skaičius tapo dideliu iššūkiu ligoninių darbuotojams, taip pat būtiniausios įrangos bei reikmenų, pavyzdžiui, deguonies balionų, dirbtinės plaučių ventiliacijos aparatų, diagnostikos rinkinių ir asmeninių apsaugos priemonių, prieinamumo srityje. Sveikatos priežiūros darbuotojams buvo labai sunku suvaldyti šią padėtį, nes tokio masto pandemija neišvengiamai gali padaryti neigiamą poveikį sveikatos priežiūros struktūrų pajėgumams teikti kitas esmines paslaugas.

➤ Dalinis Reglamento pakeitimas

2020 m. kovo 30 d., įgyvendinant Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvą³, Reglamentas buvo iš dalies pakeistas⁴, kad ES solidarumo principas būtų taikomas ir didelio masto ekstremaliosioms visuomenės sveikatos situacijoms. Šiuo pakeitimu įgyvendinimo laikotarpis pratęstas nuo 12 iki 18 mėnesių ir padaryti kiti nedideli pakeitimai.

Pakeitimu išplėstas tinkamų finansuoti išlaidų, susijusių su svarbiausiais gelbėjimo ir atstatymo veiksmais, sąrašas, įtraukiant šias priemones: i) skubios medicinos pagalbos teikimą gyventojams, nukentėjusiems nuo didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos; ii) gyventojų apsaugą nuo užsikrėtimo rizikos vykdant ligų plitimo prevenciją, stebėseną ir kontrolę ir iii) kovą su didele rizika visuomenės sveikatai arba jos poveikio visuomenės sveikatai švelninimą.

➤ Paraiškos

Iki 2020 m. birželio 24 d. termino Komisija gavo 22 paraiškas dėl ESSF finansinės paramos. Iš viso paramos paprašė 19 ES valstybių narių (Airija, Austrija, Belgija, Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Italija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Liuksemburgas, Portugalija, Prancūzija, Rumunija, Slovėnija, Vengrija ir Vokietija) ir trys šalys kandidatės (Albanija, Juodkalnija ir Serbija).

Lenkijos ir Slovėnijos paraiškos buvo atmestos, nes neatitiko Reglamento kriterijų. Atlikdama vertinimą ir pasikeitusi informacija su Lenkijos institucijomis, Komisija nustatė, kad Lenkijos institucijos pervertino 2020 m. birželio 22 d. pateiktoje paraiškoje dėl ESSF paramos nurodytas bendras tiesiogines viešąsias išlaidas. Todėl, Lenkijos institucijoms sutikus, nurodytos išlaidos turėjo būti sumažintos. Kadangi Lenkijai 2020 m. taikyta didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos ribinė vertė, nustatyta pagal Reglamento 2 straipsnio 2 dalies a punktą, buvo 1 430,574 mln. EUR, o patikslintos bendros viešosios išlaidos buvo gerokai mažesnės už tą ribinę vertę, Lenkijos paraiška neatitiko iš Fondo teikiamos paramos reikalavimų. Be to, atlikdama vertinimą ir pasikeitusi informacija su Slovėnijos institucijomis, Komisija nustatė, kad Slovėnijos institucijos pervertino 2020 m. birželio 17 d. pateiktoje paraiškoje dėl ESSF paramos nurodytas bendras viešąsias išlaidas, ir padarė išvadą, kad jas reikia sumažinti. Kadangi Slovėnijai 2020 m. taikyta didelio masto

³ 2020 m. kovo 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/460, kuriuo dėl konkrečių priemonių investicijoms į valstybių narių sveikatos priežiūros sistemas ir kitus jų ekonomikos sektorius sutelkti reaguojant į COVID-19 protrūkį iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013 ir (ES) Nr. 508/2014, (Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva).

⁴ 2020 m. kovo 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/461, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, siekiant suteikti finansinę paramą valstybėms narėms ir dėl narystės Sąjungoje besiderančioms šalims, labai nukentėjusioms nuo didelio masto ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos.

ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos ribinė vertė, nustatyta pagal Reglamento 2 straipsnio 2 dalies a punktą, buvo 135,102 mln. EUR, o patikslintos bendros viešosios išlaidos nesiekė tos ribos, Slovėnijos paraiška neatitiko iš ESSF teikiamos paramos reikalavimų.

➤ Paraiškų vertinimas

Siekiant užtikrinti nuoseklų ir vienodą požiūrį, visos gautos paraiškos buvo vertinamos kaip vienas bendras paraiškų rinkinys. Komisija nuodugniai išnagrinėjo keletą aspektų, pavyzdžiui: i) išlaidų tinkamumą finansuoti (taip pat analizuodama, ar nurodytos išlaidos susijusios su reikalavimus atitinkančiais veiksmais ir ar jos patirtos tinkamumo finansuoti laikotarpiu); ii) skubų išlaidų pobūdį; iii) tiesioginį ryšį su COVID-19 pandemija ir iv) bendrą paraiškos nuoseklumą. Prireikus Komisija prašė paraiškas pateikusių šalių pateikti papildomos informacijos, paaiškinimus ir patvirtinamuosius dokumentus.

➤ Finansavimas

Kadangi pagrindinis ESSF įsteigimo principas yra solidarumas, iš Fondo teikiama parama turėtų būti progresinė. Iš ESSF teikiamos paramos apskaičiavimo metodika išdėstyta ESSF 2002–2003 m. metinėje ataskaitoje, jai pritarė Europos Parlamentas bei Taryba (žr. skyrių „Finansavimas“).

Metodas, kurį Komisija taiko paramos sumoms susiklosčius didelio masto ekstremaliajai visuomenės sveikatos situacijai apskaičiuoti, panašus į įvykus gaivalinėms nelaimėms taikomą metodą. Taigi šalis turėtų gauti 2,5 proc. visos tinkamų finansuoti viešųjų išlaidų sumos, neviršijant konkrečiai šaliai nustatytos didelio masto ekstremaliųjų sveikatos situacijų ribinės vertės, ir 6 proc. tą ribinę vertę viršijančios viešųjų išlaidų dalies. Apie tai taip pat pranešta Komisijos interneto svetainėje⁵. Atlikus šį skaičiavimą gauta bendra visoms šalims skirtina suma viršijo turimus biudžeto išteklius, todėl kiekvienai šaliai skiriamos sumos buvo proporcingai sumažintos.

➤ Avansai

Septynios ES valstybės narės (Vokietija, Airija, Graikija, Ispanija, Kroatija, Vengrija ir Portugalija) paprašė išmokėti avansą, kurio bendra suma siekė 132 736 830 EUR. Komisija atliko preliminarų šių septynių paraiškų vertinimą ir padarė išvadą, kad jos visos atitinka avanso išmokėjimo iš ESSF sąlygas. Atsižvelgdami į 2020 m. spalio 9 d. Komisijos pasiūlymą COM(2020) 960, Europos Parlamentas ir Taryba patvirtino bendrą 132 736 830 EUR avanso sumą, kurią Komisija minėtoms šalims išmokėjo 2020 m. gruodžio mėn.

➤ Likutis ir bendra išmokėtos paramos suma

Atsižvelgdami į 2021 m. kovo 24 d. Komisijos pasiūlymą COM(2021) 201, Europos Parlamentas ir Taryba patvirtino 529 347 741 EUR dydžio ESSF paramos išmokėjimą 20-iai sėkmingai paraiškas pateikusių šalių. 2021 m. lapkričio ir gruodžio mėn. šioms šalims kaip likučiai ir visos paramos sumos iš viso išmokėta 397 454 921 EUR.

⁵ https://ec.europa.eu/regional_policy/lt/funding/solidarity-fund/covid-19.

FINANSAVIMAS

Individualios Komisijos siūlomos paramos sumos apskaičiuotos taikant metodą, dėl kurio apsispręsta ESSF 2002–2003 m. metinėje ataskaitoje. Šiam metodui pritarė Europos Parlamentas ir Taryba ir jis buvo taikomas visiems vėlesniems atvejams. Jis grindžiamas pripažintos bendros tiesioginės nelaimės padarytos žalos ir nukentėjusios valstybės santykinės gerovės santykiu, kurį atspindi didelės gaivalinės nelaimės ribinė vertė (žr. I priedą).

Taigi didelių gaivalinių nelaimių atvejais taikoma progresinė dviejų pakopų sistema, pagal kurią šalis už tą žalą dalį, kuri neviršija ribinės vertės, gauna mažesnę 2,5 proc. bendros tiesioginės žalos dydžio paramą, o už ribinę vertę viršijančią žalą dalį – didesnę 6 proc. dydžio paramą. Šios abi sumos sudedamos. Regioninės gaivalinės nelaimės ir gaivalinės nelaimės kaimyninėje šalyje atvejais skiriama 2,5 proc. bendros tiesioginės žalos dydžio parama.

Europos Parlamentui ir Tarybai kiekvienu atveju patvirtinus lėšų mobilizavimą ir ES biudžete numčius reikiamus asignavimus, Komisija priėmė įgyvendinimo sprendimus dėl paramos skyrimo atskiroms šalims ir paskui išmokėjo visas sumas. Tais atvejais, kai buvo skirtas avansas, buvo išmokamas tik visos paramos likutis.

Įgyvendinimo sprendimų prieduose pateiktas bendras numatomo lėšų panaudojimo aprašymas, taip pat nurodytos institucijos, valstybių paramos gavėjų paskirtos ESSF paramai įgyvendinti, ir nepriklausoma institucija, atsakinga už auditą ir kontrolę.

Išsamios finansinės lentelės pateikiamos šios ataskaitos II priede.

Ataskaitiniu laikotarpiu Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymais, patvirtino 17 paraiškų dėl ESSF finansinės paramos. Komisija savo pasiūlymus dėl ESSF lėšų mobilizavimo pateikė toliau nurodytomis grupėmis.

➤ 2019 m.

- 2019 m. gegužės 22 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl 293 551 794 EUR mobilizavimo iš ESSF⁶ siekiant suteikti pagalbą Rumunijai, Italijai ir Austrijai. Kartu su šiuo pasiūlymu dėl lėšų mobilizavimo buvo pateiktas taisomojo biudžeto Nr. 3/2019 projektas⁷, kuriame siūloma į 2019 m. bendrąjį biudžetą įtraukti būtinus išipareigojimų ir mokėjimų asignavimus. 2019 m. rugsėjo 18 d. biudžeto valdymo institucija patvirtino taisomojo biudžeto Nr. 3/2019 projektą ir pasiūlymą dėl lėšų mobilizavimo⁸, kuriais Italijai, Austrijai ir Rumunijai iš ESSF skirta 293 551 794 EUR paramos.
- 2019 m. liepos 2 d. buvo priimtas taisomojo biudžeto Nr. 4/2019 projektas⁹. Taisomojo biudžeto Nr. 4/2019 projektu buvo siekiama atnaujinti biudžeto išlaidas ir pajamas, kad būtų atsižvelgta į naujausius pokyčius, įskaitant pasiūlymą 29,7 mln. EUR sumažinti biudžete numatytus ESSF išipareigojimų asignavimus.

⁶ COM(2019) 206 final, 2019 5 22.

⁷ COM(2019) 205 final, 2019 5 22.

⁸ 2019 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2019/1817 dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo siekiant suteikti pagalbą Austrijai, Italijai ir Rumunijai.

⁹ COM(2019) 610 final, 2019 2 2.

- 2019 m. lapkričio 27 d. buvo priimtas asignavimų perkėlimo dokumentas DEC¹⁰ Nr. 2020/227 dėl 4 552 517 EUR įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų sumos mobilizavimo Graikijai.

➤ 2020 m.

- 2020 m. gegužės 30 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl 278 993 814 EUR mobilizavimo iš ESSF¹¹ siekiant suteikti pagalbą Portugalijai, Ispanijai, Italijai ir Austrijai. Kartu su šiuo pasiūlymu dėl lėšų mobilizavimo buvo pateiktas taisomojo biudžeto Nr. 4/2020 projektas, kuriame siūloma į 2020 m. bendrąjį biudžetą įtraukti būtinus įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimus. 2020 m. birželio 18 d. biudžeto valdymo institucija patvirtino taisomojo biudžeto Nr. 4/2020 projektą ir pasiūlymą dėl lėšų mobilizavimo, kuriais Ispanijai, Italijai, Austrijai ir Portugalijai po 2019 m. šiose šalyse įvykusių nelaimių iš ESSF skirta 278 993 814 EUR paramos.
- 2020 m. spalio 9 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl 823 548 633 EUR mobilizavimo iš ESSF¹² siekiant suteikti pagalbą Kroatijai ir Lenkijai dėl 2020 m. šiose šalyse įvykusių gaivalinių nelaimių ir numatyti išteklių avansams mokėti Airijai, Graikijai, Ispanijai, Kroatijai, Portugalijai, Vengrijai ir Vokietijai reaguojant į 2020 m. pradžioje dėl COVID-19 pandemijos susiklosčiusią didelio masto ekstremaliąją visuomenės sveikatos situaciją. Kartu su šiuo pasiūlymu dėl lėšų mobilizavimo buvo pateiktas taisomojo biudžeto Nr. 9/2020 projektas¹³, kuriame siūloma į 2020 m. bendrąjį biudžetą įtraukti būtinus įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimus. 2020 m. lapkričio 25 d. biudžeto valdymo institucija patvirtino taisomojo biudžeto Nr. 9/2020 projektą ir pasiūlymą dėl lėšų mobilizavimo¹⁴, kuriais Vokietijai, Airijai, Graikijai, Ispanijai, Kroatijai, Vengrijai, Lenkijai ir Portugalijai iš ESSF skirta iš viso 823 548 633 EUR paramos.

PARAMOS TEIKIMO PABAIGA

Reglamento 8 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad per 24 mėnesių nuo finansinės paramos išmokėjimo dienos valstybė paramos gavėja turi pateikti finansinio vykdymo ataskaitą (toliau – įgyvendinimo ataskaita) ir suvestinę, kurioje pagrindžiamos išlaidos, (toliau – išlaidų pagrindimo suvestinė).

2020 m. Komisija baigė teikti paramą pagal keturias ESSF paraiškas, o 2019 m. atvejų, kai parama buvo baigta teikti, nebuvo.

¹⁰ Prašymas perkelti įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimus pagal Finansinio reglamento 31 straipsnį.

¹¹ COM(2020) 200 final, 2020 4 30.

¹² COM(2020) 960, 2020 10 9.

¹³ COM(2020) 961 final, 2020 10 9.

¹⁴ 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2021/75 dėl Europos Sąjungos solidarumo fondo lėšų mobilizavimo siekiant suteikti pagalbą Kroatijai ir Lenkijai dėl gaivalinės nelaimės ir numatyti išteklių avansams Airijai, Graikijai, Ispanijai, Kroatijai, Portugalijai, Vengrijai ir Vokietijai dėl ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos mokėti.

➤ **PARAMOS TEIKIMO PABAIGA 2020 M.**

Slovėnija, 2014 m. kruša. Iš ESSF skirta 18 388 478 EUR finansinė parama. 2017 m. kovo 17 d. Slovėnija paprašė pratęsti įgyvendinimo ataskaitos pateikimo terminą ir jai buvo leista šią ataskaitą pateikti iki 2017 m. birželio 30 d. Įgyvendinimo ataskaitą ir išlaidų pagrindimo suvestinę Slovėnija pateikė 2017 m. birželio 22 d. Remiantis Slovėnijos institucijų pateikta informacija, atliekant auditą buvo nustatyta reikalavimų neatitinkanti 6 775,35 EUR suma. Lėšų susigrąžinti nereikėjo, nes buvo susidariusi 2 267 664,97 EUR permoka. Parama buvo baigta teikti 2020 m. vasario mėn.

Čekija, 2013 m. potvynis. Iš ESSF skirta 15 928 275 EUR finansinė parama. 2016 m. kovo 7 d. Čekijos institucijos pateikė įgyvendinimo ataskaitą ir išlaidų pagrindimo suvestinę, o Komisija jas įvertino. Komisijos prašymu Čekijos institucijos 2016 m. lapkričio mėn. ir 2018 m. balandžio mėn. patikslino išlaidų pagrindimo suvestinę pateikdamos papildomos informacijos. 2018 m. rugpjūčio mėn. Komisijai atlikus auditą paaiškėjo, kad dalis išlaidų neatitinka reikalavimų ir Reglamento nuostatų. Ši išvada buvo patvirtinta 2019 m. kovo 26 d. Remiantis Čekijos pateikta informacija, Fondo lėšomis tinkamos finansuoti išlaidos siekė 15 917 103,51 EUR, t. y. buvo mažesnės už Fondo finansinės paramos sumą (15 928 275 EUR). Skirtumas tarp patirtų tinkamų finansuoti išlaidų ir gautos paramos sumos (11 171,49 EUR) atsirado dėl finansinės pataisos, susijusios su Ūsčio prie Labės regionu. Finansinės pataisos sumą (11 171,49 EUR) reikėjo susigrąžinti, todėl 2019 m. gegužės 13 d. buvo išsiųstas raštas dėl paramos teikimo užbaigimo, kuriame buvo nurodyta ta suma. 2019 m. liepos mėn. Čekija paprašė panaikinti finansinę pataisą ir pateikė patvirtinamuosius dokumentus. Nuo 2019 m. liepos mėn. iki 2020 m. sausio mėn. Komisija analizavo iš Čekijos gautą informaciją, galiausiai 2020 m. balandžio mėn. išlaidų pagrindimo suvestinė buvo priimta, o finansinė pataisa – panaikinta.

Jungtinė Karalystė, 2015 m. potvynis. Iš ESSF skirta 60 301 050 EUR finansinė parama. Jungtinė Karalystė įgyvendinimo ataskaitą ir išlaidų pagrindimo suvestinę pateikė 2019 m. liepos 16 d. Remiantis Jungtinės Karalystės pateikta informacija, Fondo lėšomis tinkamos finansuoti išlaidos siekė 93 887 925,31 EUR, t. y. buvo didesnės už finansinės paramos sumą (60 301 050 EUR). Skirtumas tarp ESSF paramos ir deklaruotų išlaidų atsirado dėl didesnių tinkamų finansuoti išlaidų. 2020 m. spalio 2 d. buvo išsiųstas raštas dėl paramos teikimo užbaigimo, kuriame nurodyta, kad jokios sumos susigrąžinti nereikia.

Graikija, 2015 m. žemės drebėjimas. Iš ESSF skirta 1 651 834 EUR finansinė parama. Įgyvendinimo ataskaita buvo pateikta 2018 m. lapkričio 22 d. Ją nuodugniai išnagrinėjusi ir remdamasi Graikijos pateikta informacija, Komisija nustatė, kad Fondo lėšomis tinkamos finansuoti išlaidos siekė 2 631 808,66 EUR, t. y. buvo didesnės už ESSF finansinės paramos sumą (1 651 834 EUR). Skirtumas tarp ESSF paramos ir deklaruotų išlaidų atsirado dėl didesnių tinkamų finansuoti išlaidų. 2020 m. spalio 2 d. buvo išsiųstas raštas dėl paramos teikimo užbaigimo, kuriame patvirtinta, kad finansinės pataisos taikyti nereikia.

IŠVADOS

Valstybės narės ir šalys kandidatės vis dažniau susiduria su gaivalinėmis nelaimėmis, kurių daugelis yra susijusios su klimatu. 2019–2020 m. iš ESSF nukentėjusioms bendruomenėms toliau buvo teikiama labai svarbi parama – finansinė pagalba jų pastangoms atsigauti po tokių nelaimių, o tai yra vienas iš apčiuopiamų Europos solidarumo ženklų.

Tačiau 2019–2020 m. didžiausią poveikį ESSF veikimui padarė COVID-19 pandemija, o tai rodo ESSF biudžeto lankstumo ir reglamento pritaikomumo svarbą. Todėl, skubiai iš dalies pakeitus 2020 m. kovo 30 d. reglamentą, nuo 2020 m. balandžio 1 d. valstybės narės ir dėl narystės ES besiderančios šalys galėjo kreiptis dėl ESSF paramos susiklosčius didelio masto ekstremaliajai visuomenės sveikatos situacijai.

Taigi, kaip paaiškėjo, 2019 m., ypač 2020 m., ESSF buvo labai įtempti metai. Per šiuos dvejus metus gautos 33 naujos sėkmingai pateiktos paraiškos, iš kurių 13 buvo susijusios su gaivalinėmis nelaimėmis, o 20 – su didelio masto ekstremaliosiomis visuomenės sveikatos situacijomis.

Siekiant padėti valstybėms narėms ir šalims kandidatėms atsigauti vien tik nuo gaivalinių nelaimių padarinių, 2019 m. iš ESSF iš viso buvo mobilizuota 77,6 mln. EUR, o 2020 m. – 989 mln. EUR. 2019 m. rugsėjo–lapkričio mėn. Pietų ir Vidurio Europą užklupo ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai, dėl kurių iš ESSF skirta daugiau kaip 270 mln. EUR parama. Be to, 2020 m. birželio–rugpjūčio mėn. keliose valstybėse narėse kilo potvyniai, dėl kurių joms iš ESSF suteikta 10 mln. EUR parama.

2020 m. kovo mėn. Zagrebą supurčius žemės drebėjimams, iš Fondo buvo išmokėta didžiausia 2020 m. ir antra pagal dydį jo istorijoje paramos suma. Paraiška dėl paramos skyrimo buvo išnagrinėta ir **683,7 mln. EUR** paramos suma išmokėta per labai trumpą laiką (septynis mėnesius), turint omenyje ESSF paramos sumą ir bendros tiesioginės žemės drebėjimų padarytos žalos dydį.

Vis dėlto COVID-19 pandemija, kuri sutapo su žemės drebėjimais Kroatijoje, taip pat išryškino Fondo biudžeto apribojimus. Pirmą kartą per visą Fondo istoriją *jo lėšomis teikiama parama turėjo būti proporcingai sumažinta, palyginti su pagal sutartą metodiką apskaičiuotu paramos dydžiu.* Kaip bus matyti iš kitų metų ataskaitos, paramą teko mažinti ne paskutinį kartą.

Atsižvelgiant į išplėstus ESSF įgaliojimus ir didėjančią jo paramos poreikį, jam turėtų būti suteiktos reikiamos biudžeto lėšos, kad jis galėtų vykdyti savo įgaliojimus ir ateityje. Per visą savo istoriją ESSF atliko svarbų vaidmenį remiant valstybes, kurioms reikia pagalbos, ir parodant konkretų ES solidarumą su žmonėmis, po nelaimių atsidūrusiais labai sunkioje padėtyje. Siekiant toliau atlikti šį konkretų ir simbolinį vaidmenį, labai svarbu padidinti ir užtikrinti ESSF biudžeto išteklius.